

Briselē, 2017. gada 1. jūnijā
(OR. en)

9901/17

**Starpiestāžu lieta:
2015/0287 (COD)**

**JUSTCIV 137
CONSOM 246
DIGIT 157
AUDIO 84
DAPIX 224
DATAPROTECT 111
CULT 83
CODEC 968**

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
Iepriekšējais dok. Nr.:	9641/17 + ADD 1
K-jas dok. Nr.:	15251/15
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par dažiem digitālā satura piegādes līgumu aspektiem (pirmais lasījums) – vispārēja pieeja

I. IEVADS

Komisijas priekšlikums Direktīvai par dažiem digitālā satura piegādes līgumu aspektiem ("ierosinātā direktīva", "direktīva") tika iesniegts 2015. gada 9. decembrī kā daļa no digitālā vienotā tirgus stratēģijas Eiropai ¹.

Priekšlikums balstās uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu, un tādējādi uz to attiecas parastā likumdošanas procedūra.

¹ Dokuments 8672/15.

Ierosinātās direktīvas mērķis ir veicināt pienācīgu iekšējā tirgus darbību, ieviešot harmonizētāku ES līgumtiesību noteikumu satvaru attiecībā uz uzņēmumu un patērētāju līgumiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādei, jo īpaši noteikumus par patērētāju tiesiskās aizsardzības līdzekļiem gadījumos, kad digitālais saturs vai digitālie pakalpojumi ir neatbilstīgi vai netiek piegādāti. Ar ierosināto direktīvu tiecas nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzību augstā līmenī un lielāku juridisko noteiktību nolūkā attīstīt Eiropas patērētāju lielāku uzticēšanos, kad tie veic pirkumus pāri robežām, kā arī nolūkā uzņēmumiem, īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), atvieglot pārdošanu ES mērogā.

Padome (Tieslietas un iekšlietas) par šo priekšlikumu rīkoja politikas debates 2016. gada martā (dok. 6150/16), jūnijā (dok. 9768/16) un decembrī (dok. 14827/16). Padomei (Tieslietas un iekšlietas) 2017. gada martā tika iesniegts progressa ziņojums (dok. 7429/17).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2016. gada 27. aprīlī pieņēma atzinumu par ierosināto direktīvu.

Prezidentvalsts Malta ir atzinusi, ka šis dosjē ir svarīga daļa no digitālā vienotā tirgus stratēģijas, un tā savukārt arī ir Padomes prioritāte.

Pamatojoties uz Padomes (Tieslietas un iekšlietas) 2016. gada jūnijā apstiprinātajām politikas pamatnostādņēm (dok. 9768/16) un rezultātiem, kas gūti politikas debatēs Padomē (Tieslietas un iekšlietas) 2016. gada decembrī, Civiltiesību jautājumu darba grupa (Līgumtiesības) intensīvi turpināja savas apspriedes par ierosināto direktīvu.

Ņemot vērā ievērojamo progresu, kas panākts Civiltiesību jautājumu darba grupas (Līgumtiesības) apspriedēs, prezidentvalsts uzskata, ka par ierosinātās direktīvas pantu un vairāku svarīgu apsvērumu tekstu tagad var panākt vispārēju pieeju. Kaut gan šķiet, ka pamazām rodas vispārēja vienprātība par topošās direktīvas pantu un atsevišķu apsvērumu tekstu, kā izklāstīts šīs piezīmes 1. papildinājumā, par atlikušajiem apsvērumiem vēl spriedīs, un darbu ar tiem pabeigs pēc iespējas drīz, kad Padome būs apstiprinājusi vispārējo pieeju.

2017. gada 31. maijā Pastāvīgo pārstāvju komiteja pauda vispārēju atbalstu prezidentvalsts iesniegtajam kompromisam (kompromisa kopuma galvenie elementi ir aprakstīti šīs piezīmes pielikumā) un nolēma iesniegt šīs piezīmes 1. papildinājumā izklāstīto kompromisa kopumu Padomes (Tieslietas un iekšlietas) 2017. gada 8. un 9. jūnija sanāksmē, lai to apstiprinātu kā Padomes vispārējo pieeju.

Kompromisa teksta elementi uzskatāmi par vispārēju kopumu, kura mērķis ir iedibināt līdzsvarotu režīmu patērētāju tiesību aizsardzībai augstā līmenī un darījumdarbībai draudzīgas vides radīšanai ES uzņēmējiem. Kompromisā ir paredzēts arī delikāts līdzsvars starp dažādajām dalībvalstu nostājām.

II. NOBEIGUMS

Ņemot vērā šāda delikāta līdzsvara svarīgumu, Padome tiek aicināta:

- a) kā kompromisa kopumu apstiprināt vispārējās pieejas projektu, kas izklāstīts šīs piezīmes 1. papildinājumā,
- b) ņemt vērā, ka pārējie apsvērumi tehniskā līmenī tiks pabeigti cik drīz vien iespējams pēc Padomes sanāksmes, un
- c) ņemt vērā, ka šis teksts būs pamats sarunām ar Eiropas Parlamentu par vienošanos pirmajā lasījumā.

KOMPROMISA KOPUMA GALVENIE ELEMENTI

A. Darbības joma

a) Personas dati

Atzīstot personas datu arvien pieaugošo vērtību mūsdienu darījumdarbības modeļos, jau no sarunu sākuma bija vispārējs noskaņojums, ka patērētājam būtu jādod tiesības uz līgumiskiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem neatbilstības vai nepiegādāšanas gadījumiem, turklāt ne tikai līgumos, kur patērētājs maksā cenu par digitālo saturu vai digitālo pakalpojumu, bet arī līgumos, kur patērētājs piegādātājam sniedz personas datus. Vienlaikus visā apspriežu gaitā uzsvars tika likts uz to, cik svarīgi ir nodrošināt, ka nenotiek nekāda iejaukšanās tajā, kā tiek piemēroti Savienības tiesību akti personas datu aizsardzības jomā, jo īpaši ES Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR).

Ņemot vērā minēto un arī rakstiskos atzinumus, ko sniedzis Padomes Juridiskais dienests ² un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs ³, prezidentvalsts kompromisa tekstā ierosinātās direktīvas darbības jomā iekļauti visi līgumi par digitālā satura vai digitālo pakalpojumu piegādi, izņemot tādus, saskaņā ar kuriem patērētājs nemaksā ne cenu, ne arī sniedz kādus personas datus piegādātājam.

² Dokuments 15287/16.

³ Dokuments 7369/17.

Lai panāktu līdzsvaru starp patērētāju un uzņēmumu interesēm, daudzām delegācijām bija svarīgi, lai direktīva neattiektos uz situācijām, kurās piegādātājs patērētāja personas datus neizmanto komerciāli. Tāpēc saskaņā ar prezidentvalsts kompromisa tekstu ierosinātā direktīva netiks piemērota tad, ja personas datus piegādātājs apstrādā tikai un vienīgi, lai piegādātu digitālo saturu vai digitālo pakalpojumu, vai lai piegādātājs pildītu juridiskas prasības, kas uz viņu attiecas, un ja piegādātājs šos datus neapstrādā kā citādi.

Kompromisa tekstā arī tiek skaidri precizēts, ka jebkurai personas datu apstrādei saistībā ar līgumu par digitālā satura vai digitālā pakalpojuma piegādi ir jāatbilst Savienības tiesību aktiem personas datu aizsardzības jomā un ka kolīzijas gadījumā Savienības tiesību akti personas datu aizsardzības jomā būs noteicošie.

b) Iegults digitālais saturs

Attiecībā uz digitālo saturu, kas veido preces daļu tā, ka bez minētā digitālā satura šī prece nebūtu darbināma vai tā nevarētu pildīt savas galvenās funkcijas ("iegults digitālais saturs"), vairākums uzskatīja par piemērotāku, ka patērētāja tiesiskos aizsardzības līdzekļus preču un iegultās programmatūras neatbilstības vai nepiegādāšanas gadījumā nosaka noteikumi, kas piemērojami precēm.

Tāpēc prezidentvalsts kompromisā no ierosinātās direktīvas darbības jomas ir izslēgts iegultais digitālais saturs.

c) OTT un saistība ar telekomunikāciju noteikumiem

Ņemot vērā attīstību tādu jaunu lietotņu un jaunu digitālo pakalpojumu tirgū, kas nodrošina t. s. *over-the-top (OTT)* savstarpējo saziņu un ziņapmaiņas pakalpojumus ar interneta starpniecību, kā rezultātā vairāk patērētāju par saziņas līdzekli izmanto šādus pakalpojumus nekā tradicionālos telekomunikāciju pakalpojumus, tika uzskatīts par vajadzīgu nodrošināt efektīvu patērētāju tiesību aizsardzību attiecībā uz šiem jaunajiem pakalpojumiem.

Tāpēc prezidentvalsts kompromisā atspoguļots darba grupā pieņemtais politiskais lēmums patērētājiem, kuri izmanto *OTT*, nodrošināt ierosinātajā direktīvā paredzētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus nepiegādāšanas un neatbilstības gadījumā.

d) Paketes līgumi

Attiecībā uz paketes līgumiem, kas satur elementus attiecībā uz digitālā satura vai digitālā pakalpojuma piegādi un elementus attiecībā uz citu pakalpojumu vai preču nodrošināšanu, prezidentvalsts kompromisa tekstā ir ierosināts, ka ierosinātā direktīva piemērojama tikai tiem līguma elementiem, kas attiecas uz digitālo saturu vai digitālo pakalpojumu. Jebkādas sekas, ko digitālā satura vai digitālā pakalpojuma paketes elementa izbeigšana var atstāt uz citiem paketes līguma elementiem, paliek valstu tiesību aktu ziņā.

Tomēr, tā kā tradicionālie telekomunikāciju pakalpojumi jau tiek lielā mērā regulēti, izņēmuma kārtā direktīvas 16. pantam (kurā paredz patērētāja tiesības izbeigt ilgtermiņa līgumus) nebūtu jāattiecas uz gadījumiem, kad paketes līgumā ir ietverti tradicionālo telekomunikāciju pakalpojumu elementi (uz numuru balstīts pakalpojums). Šādos gadījumos uz minētajiem paketes līgumiem attieksies ES telekomunikāciju noteikumi.

B. Atbilstības kritēriji

Ievērojot Padomes (Tieslietas un iekšlietas) 2016. gada jūnijā un decembrī sniegtos norādījumus, prezidentvalsts kompromisā ir paredzēts līdzsvars starp "*subjektīviem*" atbilstības kritērijiem (proti, līgumā saskaņotiem) un "*objektīviem*" atbilstības kritērijiem (proti, likumā noteiktiem).

Prezidentvalsts kompromisa tekstā arī precizēts, ka neatbilstības gadījums ir arī tad, ja digitālais saturs vai digitālais pakalpojums neatbilst trešo personu tiesībām, jo īpaši tiesībām attiecībā uz intelektuālo īpašumu, un ka šādu tiesību pārkāpšanas gadījumā tiek piemēroti direktīvā paredzētie tiesiskās aizsardzības līdzekļi neatbilstības gadījumiem, ja vien valsts tiesību aktos nav paredzēta līguma neesamība vai atcelšana šāda pārkāpuma rezultātā.

C. Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

a) Aizsardzības līdzekļi nepiegādāšanas gadījumiem

Lai saglabātu gan piegādātāju, gan patērētāju intereses, prezidentvalsts kompromisā attiecībā uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem nepiegādāšanas gadījumiem ir iekļauts patērētāja pamatpienākums dot piegādātājam otru iespēju piegādāt digitālo saturu vai digitālo pakalpojumu. Tomēr uz minēto var attiekties aizsardzības pasākumi, kas dod patērētājam iespēju atsevišķās situācijās izbeigt līgumu nekavējoties, nedodot piegādātājam otru iespēju.

b) Aizsardzības līdzekļi neatbilstību gadījumiem

Lai respektētu dažādu dalībvalstu sistēmas un saglabātu taisnīgu līdzsvaru starp patērētāju un piegādātāju interesēm, prezidentvalsts kompromisā – pretēji Komisijas priekšlikumam – nav paredzēta tiesisko aizsardzības līdzekļu stingra hierarhija neatbilstību gadījumos, taču dota iespēja lielākai elastībai piekļuvē dažādiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem (atbilstības nodrošināšana, cenas samazinājums, līguma izbeigšana), izklāstot nosacījumus dažādu aizsardzības līdzekļu izmantošanai.

D. Laika ierobežojumi piegādātāja atbildībai neatbilstības gadījumā un apgrieztais pierādīšanas pienākums

Attiecībā uz laika ierobežojumiem piegādātāja atbildībai neatbilstības gadījumā un saistīto laika ierobežojumu apgrieztajam pierādīšanas pienākumam (9.a un 10. pants) dalībvalstu viedokļi krasi atšķīrās. Prezidentvalsts teksts attiecībā uz šīm normām tāpēc būtu jāskata kā daļa no kopējā kompromisa, ar kuru pēc iespējas cenšas tuvināt atšķirīgos viedokļus, un ļaujoties uz delegāciju kompromisa garu un piekāpšanos attiecībā uz citām kompromisa kopuma daļām.

Ņemot vērā to, cik dažādas ir koncepcijas dalībvalstu tiesību aktos attiecībā uz garantijas periodiem un ierobežojuma periodiem, prezidentvalsts kompromisā bija jāsamierinās, ka nebūs iespējams nodrošināt pilnībā harmonizētus noteikumus par laika ierobežojumiem. Tāpēc, lai sasniegtu ierosinātās direktīvas mērķus, prezidentvalsts kompromisā 9.a pantā ir paredzēts, ka jebkurš garantijas vai ierobežojumu periods, ko paredz saskaņā ar valsts tiesību aktiem attiecībā uz piegādātāja atbildību neatbilstības gadījumos (vienkāršots formulējums), nedrīkst būt īsāks par diviem gadiem.

Attiecībā uz laikposmu apgrieztajam pierādīšanas pienākumam (10. panta 1.a punkts) prezidentvalsts ierosina viena gada termiņu, kas būtu kompromiss starp tām delegācijām, kas dod priekšroku īsākam, sešu mēnešu termiņam, tām, kuras dod priekšroku viena gada termiņam, un tām, kuras vēlas šo termiņu pielīdzināt divu gadu periodam, kas paredzēts 9.a pantā.

E. Citas patērētāju tiesības

Kompromisa teksts 15. un 16. pantam, kurā paredz patērētāja tiesības gadījumā, ja piegādātājs modificē digitālo saturu vai digitālo pakalpojumu, un patērētāja tiesības izbeigt līgumu ilgtermiņa līgumu gadījumā, ir svarīgs elements līdzsvarotā kopumā, kas aizsargā patērētājus no piesaistes grozītam līgumam vai ilgtermiņa līgumam, kuru tie vairs nevēlas.